

27.4.2021

VN/20585/2020

Anvisning för valnämnden

Allmänt

- Om de lokala hälsovårdsmyndigheterna ger striktare anvisningar, följ dem i stället för denna anvisning.
- Stanna hemma med låg tröskel om du får symtom på coronavirussmitta, och berätta om din situation omgående för valnämndens ordförande eller någon i centralvalnämnden. Symtom på coronavirussjukdom är feber, hosta, halsont, andnöd, muskelvärk, trötthet, snuva, illamående och diarré. I samband med sjukdomen kan även störningar i smak- och luktsinnet förekomma. Läs mer på webbtjänsten www.omaolo.fi.
- För valnämndens medlemmar och ersättare ska vikariearrangemang ordnas och det ska finnas tillräckligt med biträdande personal i beredskap även i det fall att alla blir sjuka eller måste sättas i karantän. Centralvalnämnden ska se till att det finns tillräckligt med ersättare, biträdande personal och övrig personal.
- I och med coronaläget kan väljarna känna oro för själva röstningen eller andra väljares beteende. Valnämnden ska i alla lägen svara för att röstningen går till på ett säkert sätt och ge råd om hur anvisningarna ska följas. I eventuella problemsituationer, se valanvisning nr 2 och kontakta centralvalnämnden vid behov.

Förberedande åtgärder

- Se till att lokalen har god ventilation och att väljarna inte dröjer kvar i lokalen i onödan.
- Ventilationen ska regleras till minst den normala vardagsnivån. Om det finns fler människor än normalt i lokalen på samma gång, kan effektivare ventilation behövas
- Märk ut 2 meters säkerhetsavstånd på golvet till exempel på den plats där väljarna ska stå i kö.
- Sätt om möjligt upp en transparent mellanvägg i plast framför funktionärerna på röstningsstället. Väggen ska vara tillräckligt hög för att ge skydd även för långa personer. I nedre delen av väggen ska det finnas en öppning för att ge och ta emot handlingar.

Åtgärder under dagen

- Håll ett säkert avstånd på över 2 meter till väljarna och de andra valförrättarna.
- Håll uppsikt över väljarna och uppmana dem att hålla så långa avstånd som möjligt från varandra, minst 2 meter.
- När väljarna kommer till röstningsstället möts de av en valfunktionär med ansiktsmask. Valfunktionären uppmanar väljarna att använda handsprit som finns 2 meter längre bort. Om de som kommer för att rösta inte har någon mask får de en av valfunktionären. Handsprit ska finnas tillgänglig också när väljarna lämnar röstningsstället.
- Det rekommenderas att valnämndens medlemmar och ersättare, valbiträdena, den biträdande personalen och väljarna använder mask. En mask behöver dock inte användas om masken gör det orimligt svårt att andas eller om andra hälsoskäl hindrar användningen av en mask.
- Använd ett visir om det inte är möjligt att använda en mask. Visiret kan även användas som ett komplement till masken.
- Om väljaren inte har någon mask kan du erbjuda hen en mask som delas ut på röstningsstället. Om väljaren vägrar att använda mask, är detta inget hinder för att genomföra röstningen.

- På röstningsstället ska det finnas engångsmasker för de väljare som inte har en egen mask med sig.
- Reservera tillräckligt med maskor till röstningsstället. Byt till en ny mask ungefär varannan timme. Använd handsprit eller tvätta händerna både innan du byter mask och efter det. Rengör ofta det underlag som används för att visa upp identitetsbevis.
- Rengör gemensamt använda tillbehör före användningen genom att torka dem med en lösning av tvål och vatten eller med ett alkoholhaltigt rengöringsmedel.
- Rengör ytorna på röstningsstället och pennorna i röstningsbåsen med minst 2–4 timmars intervall. Städinstruktioner finns på Arbetshälsoinstitutets webbplats <https://www.ttl.fi/sv/stadanvisningar-for-att-forebygga-smitta-av-covid-19%e2%80%af/>.

Röstningen

- Om en medlem i valnämnden inte känner igen en väljare som bär mask, ska väljaren ta av sig masken för kontroll av identiteten. Anvisningar om hur man tar av sig masken på ett säkert sätt ska finnas framme så att väljarna ser dem. Ge väljarna vid behov muntliga instruktioner om hur identiteten kontrolleras, till exempel
 - Visa upp ditt identitetsbevis för granskning.
 - Ta av dig masken genom att ta tag i snoddarna på båda sidorna om ansiktet.
 - Håll masken i samma grepp under hela kontrollen.
 - Släpp inte taget om masken.
 - När funktionären ger dig tillstånd att ta på dig masken, gör det försiktigt utan att vidröra ansiktet.
- Om en väljare vägrar ta av sig sin mask och väljarens identitet därför inte kan styrkas, kan röstningen inte tas emot. Enligt vallagen är en väljare skyldig att styrka sin identitet för valnämnden.
- Om en väljare som kommer till röstningsstället har tydliga symtom på infektion i luftvägarna (hen till exempel hostar eller nyser kraftigt), ska röstningen i mån av

möjlighet tas emot på avstånd från övriga väljare, till exempel i en entréhall eller utomhus. I detta fall ska röstningen genomföras efter valnämndens övervägande med iakttagande av 76 § 2 mom. i vallagen enligt vilket anteckningen på röstsedelns kan göras antingen i ett röstningsbås eller, om detta inte är möjligt utan att väljaren förorsakas oskälig olägenhet, på ett annat sätt så att valhemligheten bevaras.

Förfarandet vid röstning i karantän och isolering

- Bestämmelsen i 76 § 2 mom. i vallagen kan tillämpas även för att göra det möjligt att rösta för personer i karantän eller isolering. Personer som är i karantän eller isolering på ordination av en smittskyddsläkare får inte komma in på ett röstningsställe. Om en sådan person vill rösta på valdagen, ska hen ringa antingen valnämnden eller centralvalnämnden för att valnämnden ska kunna ordna röstningen ute på gårdsplanen vid röstningsstället. Telefonnummer till centralvalnämnden finns i meddelandet om rösträtt och telefonnumret till valnämnden finns på justitieministeriets och Institutet för hälsa och välfärds (THL:s) affisch invid ingången till röstningsstället. När valnämndens ordförande har fått veta, via samtal eller på annat sätt, att en väljare som försatts i karantän eller isolering väntar utanför röstningsstället, ordnar hen röstningen på gårdsplanen till exempel så här:
 - a) Minst **tre** medlemmar eller ersättare i valnämnden samt ett valbiträde går ut för att förrätta röstningen. För att röstningen inomhus ska kunna fortgå utan avbrott, måste minst tre medlemmar eller ersättare i valnämnden stanna kvar inomhus.
 - b) På röstningsställets gårdsplan (till exempel så att väljaren sitter i bilen) identifierar väljaren sig med ett identitetsbevis, varefter valfunktionären antecknar väljarens namn och personbeteckning, ger väljaren en röstsedel och ser till att väljaren fyller i röstsedelns så att valhemligheten bevaras.
 - c) Väljarens röstsedel stämplas och väljaren uppmanas att ge röstsedelns till valbiträdet. Väljaren ska vi detta tillfälle informeras om att eftersom hen inte själv kan lägga röstsedelns i urnan som finns inne på röstningsstället, anlitas ett valbiträde för detta.

- d) Inne på röstningsstället kontrollerar valfunktionärerna väljarens rösträtt i vallängden eller i rösträttsregistret, varefter valbiträdet lägger röstsedeln i valurnan (se valanvisning 2, sid. 30).

Vid detta förfarande är det särskilt viktigt att se till att valhemligheten bevaras.

Röstning som förrättas utomhus ska ske i röstningsställets omedelbara närhet. Det är valnämnden som ska avgöra när röstning utomhus (röstning någon annanstans än i ett röstningsbås) är möjlig (GrUB 3/2013 rd). En anteckning om exceptionella röstningsarrangemang, såsom röstning utomhus, ska göras i valprotokollet.

Valnämnden ansvarar för att det i alla situationer är möjligt för dem som är försatta i karantän att rösta.

- Genom beslut av en smittskyddsläkare kan också en person som befinner sig i isolering komma till gårdsplanen utanför röstningsstället, men hen får under inga omständigheter gå in på röstningsstället. En person som är i isolering ska rösta antingen utan att lämna sin egen bil eller på flera meters avstånd från andra människor. Den som befinner sig i isolering kan alltså inte ställa sig i kö för att vänta på sin tur. Om en person som är i isolering inte iakttar säkerhetsavstånden, inte använder mask eller visir och nyser eller hostar, kan hälsosäkerheten vid röstningen äventyras, och därför måste valnämnden överväga om röstningen kan tas emot. Enligt 72 § 2 mom. i vallagen ska de närvarande vid röstning iaktta de föreskrifter som valnämnden meddelar för upprätthållandet av ordningen och för tryggandet av en störningsfri röstning.
- När personer i karantän och isolering röstar kan man använda till exempel ett bord eller en låda för att undvika närkontakt när handlingar lämnas ut.
- Personer i isolering eller karantän får inte ta av sig masken i närvaro av en valfunktionär, om det inte finns en mellanvägg mellan dem, såsom ett bilfönster eller plexiglas.
- Vid utomhusröstning bör funktionärerna skydda sig med munskydd och visir eftersom det bland väljarna kan finnas personer som är i karantän eller isolering. Vid röstning utomhus gäller det också att komma ihåg att rengöra händerna. Utomhus ska det finnas tillgång till handsprit.

- Placera ovan nämnda affisch med telefonnummer på en synlig plats vid ingången till röstningsstället och till exempel på ute på röstningsställets parkeringsplats.

Rösträkning

- Den preliminära rösträkningen ska ordnas med iakttagande av tillräckliga säkerhetsavstånd. För rösträkningen kan det behövas till exempel mera bordsyta än vid tidigare val. Risken för smitta via föremål är liten, så flera rösträknare kan hantera samma röstsedlar. Det är dock viktigt att regelbundet rengöra händerna.